

**Yttrande från Europeiska ekonomiska och sociala kommittén om Meddelande från kommissionen till Europaparlamentet, rådet, Europeiska ekonomiska och sociala kommittén samt Regionkommittén
EU:s strategi för hållbara och cirkulära textilier**

(COM(2022) 141 final)

(2022/C 443/15)

Föredragande: **Florian MARIN**

Medföredragande: **Antonello PEZZINI**

Remiss	Europeiska kommissionen, 2.5.2022
Rättslig grund	Artikel 304 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt
Ansvarig sektion	Rådgivande utskottet för industriell omvandling
Antagande av sektionen	24.6.2022
Antagande vid plenarsessionen	14.7.2022
Plenarsession nr	571
Resultat av omröstningen (för/emot/nedlagda röster)	202/0/2

1. Slutsatser och rekommendationer

1.1 Textilsektorn har potential att bidra till EU:s miljömål och måste hållas till svars för sin miljöpåverkan. Den rätta balansen måste uppnås mellan textilproducenternas kostnader för uttjänta produkter och sektorns konkurrenskraft.

1.2 För att kunna ta till sig den cirkulära och den digitala omställningen behöver ekosystemet för textilier lämpliga och flexibla åtgärder som beaktar dess särdrag. Kreativitet och hållbar innovation måste vara en integrerad del av textilstrategin.

1.3 Europeiska ekonomiska och sociala kommittén (EESK) stöder de omfattande märkningskraven för textilprodukternas återvinningsgrad och fotavtryck som ett möjligt incitament för konsumenterna att välja hållbara produkter och kvalitet framför kvantitet, men detta förutsätter en grundlig konsekvensbedömning och en storskalig informationskampanj på EU-nivå.

1.4 Kommittén är bekymrad över otillbörliga konkurrensmetoder och efterlyser ökad marknadsövervakning av importerade produkter och bättre samordning och samarbete mellan nationella tillsynsmyndigheter. EESK efterlyser åtgärder för att säkerställa jämvikt mellan aktörerna i leveranskedjorna för textilier och rekommenderar att man inför global bästa praxis för hållbarhet, i full överensstämmelse med de tekniska standarderna från CEN, Cenelec och Etsi, samtidigt som rätten till hälsa och miljöskyddet betonas.

1.5 Kommittén anser det vara nödvändigt att stärka befintliga och framtida handelsavtal och införa punkter om hållbarhet och skydd av de mänskliga rättigheterna inom ramen för det allmänna preferenssystemet för utvecklingsländer.

1.6 Kommittén hade förväntat sig mer betoning på de sociala aspekterna inom sektorn, eftersom den gröna omställningen måste gå hand i hand med den rättvisa omställningen. Ytterligare initiativ rörande social dialog och kollektiva förhandlingar bör utarbetas.

1.7 Kommittén pekar på behovet av investeringar och program för att förstärka inspektionsorganens kapacitet och arbetsmarknadsparternas operativa förmåga att övervaka globala avtal, grundläggande rättigheter och arbetstagares rättigheter. En smart användning av sammanhållningsmedel måste bidra till att minska skillnaderna mellan medlemsstaterna och regionerna.

1.8 EESK anser att medlemsstaterna bör ges kompletterande stöd när det gäller gränsöverskridande samarbete, marknadsövervakning, effektiv kontroll och harmoniserade standarder, och efterlyser en överstatlig övervakningsprocess.

1.9 Kommittén stöder obligatorisk tillbörlig aktsamhet för alla EU-företag, med särskilt stöd för små och medelstora företags efterlevnad, och efterlyser stränga åtgärder som förbjuder ekonomiska förbindelser med enheter som använder sig av barnarbete eller inte respekterar anständiga arbetsvillkor i enlighet med ILO:s grundläggande konventioner.

1.10 För de EU-medel som investeras i sektorn bör sociala och miljörelaterade kriterier för projektfinsiering tillämpas, och EESK efterlyser ett särskilt EU-initiativ för att förbättra den sociala tryggheten, arbetsvillkoren, hälsan och säkerheten på arbetsplatsen samt lönerna i textilsektorn, i samarbete med arbetsmarknadens parter, både inom och utanför EU.

1.11 Övergången till nya ekodesignbaserade, hållbara affärsmodeller förutsätter ändamålsenliga strategier beträffande material och design, produktion och distribution, marknadsutveckling, användning och återanvändning samt insamling och återvinning. Detta måste kompletteras med utökade finansieringsmöjligheter och incitament för lokala producenter att ändra produktionsprocesserna i riktning mot hållbara och återvinningsbara produkter av hög kvalitet.

1.12 Det framtida systemet för utökat producentansvar bör uppmuntra fiber-till-fiberåtervinning av textilier i stället för skenbart cirkulära processer och måste åtföljas av inrättandet av tillräckliga insamlingsplatser i alla regioner i alla medlemsstater, även i landsbygdsområden.

1.13 EESK efterlyser nationella kampanjer som främjar arbetsmöjligheter inom textilsektorn samt finansieringsprogram för kompetensutveckling och omskolning av arbetskraften, i kombination med genomförandet av yrkesutbildnings- och lärlingsprogram.

1.14 Kommittén efterlyser sektorsspecifika och harmoniserade sociala och miljörelaterade regler för offentlig upphandling i EU. En europeisk trepartskommitté som inkluderar arbetsmarknadens parter och det civila samhällets organisationer bör inrättas för att övervaka och stödja sociala eller miljörelaterade kriterier vid inköp inom textilsektorn.

2. Aspekter som rör konkurrenskraft

2.1 EESK noterar ambitionerna i kommissionens meddelande ⁽¹⁾, men anser att meddelandet endast utgör en redogörelse för nödvändiga insatser samt framtida lagstiftningsåtgärder, åtaganden och delegerade akter, snarare än att omfatta konkreta åtgärder som är selektivt inriktade på att uppnå dessa mål för textilsektorn. Kommittén skulle ha varit beredd att inleda en mer detaljerad diskussion och hade ivrigt förväntat sig detta, men uppskattar att textilier togs upp i diskussionen och anser att de 16 framtida lagstiftningsinitiativ som tillkännages bör vara konsekventa, realistiska och genomförbara.

2.2 Ekosystemet för textilier är ett ytterst sammansatt ekosystem där varje del har särdrag som kräver lämpliga och anpassningsbara åtgärder. För att säkerställa en lämplig cirkulär och digital hållbar omställning måste dessa särdrag hanteras med tillräcklig progressivitet och inte genom en universallösning. Kriget i Ukraina och de stigande energipriserna bidrar till att försämra sektorns produktivitet och resultat.

2.3 Den snabba ökningen av näthandeln har skapat ett konkurrenskraftsproblem för textilföretagen, och sektorn kämpar, särskilt mot stora plattformar. Särskild uppmärksamhet måste ägnas åt företag som är verksamma i flera medlemsstater och tredjeländer. EESK anser att de digitala marknaderna måste regleras, att det behövs en överstatlig övervakning samt att medlemsstaternas bör ges kompletterande stöd när det gäller gränsöverskridande samarbete, marknadsövervakning, effektiv kontroll och harmoniserade standarder.

⁽¹⁾ EU:s strategi för hållbara och cirkulära textilier.

2.4 inköpspolitiken, förhållandet mellan varumärken och olika underleverantörer, stora volymer och låga priser är faktorer som bidrar till kränkningar av mänskliga rättigheter och arbetstagares rättigheter. Varumärkenas enorma inflytande i leveranskedjorna är en faktor som kan undergräva tillverkarnas insatser för att respektera dessa rättigheter samt miljövillkor. EESK efterlyser åtgärder för att säkerställa jämvikt mellan aktörerna i leveranskedjorna. Vidare rekommenderar kommittén starkt att man i EU:s strategi för textilier och alla framtida relaterade åtgärder tar vederbörlig hänsyn till de små och medelstora företagens särdrag och att alla åtgärder föregås och åtföljs av en särskild konsekvensanalys.

2.5 Kommittén är bekymrad över otillbörliga konkurrensmetoder och efterlyser ökad marknadsövervakning av importerade produkter, särskilt när det gäller slutprodukter från tredjeländer som förs in på den inre marknaden. Bättre samordning och samarbete mellan nationella tillsynsmyndigheter krävs för att förse konsumenterna med säkra produkter som uppfyller kraven.

2.6 EESK påpekar att kraven på ekodesign för textilsektorn måste beakta produkternas hållbarhet, återvinningsbarhet, reparierbarhet och återanvändningsbarhet samt begränsningar av kemikalieanvändningen, liksom de sociala rättigheterna, något som går långt utöver de "klassiska" aspekterna av designteknik. EESK noterar behovet av att hitta en balans mellan textilproducenternas kostnader för utjänta produkter och sektorns konkurrenskraft.

2.7 Frihandelsavtal kan bidra till att främja anständiga arbetsvillkor, rättvisa leveranskedjor och social dialog på sektorsnivå. Kommittén anser det vara nödvändigt att omedelbart stärka kapitlen om handel och hållbar utveckling i befintliga och framtida handelsavtal samt att införa punkter om hållbarhet och skydd av de mänskliga rättigheterna inom ramen för det allmänna preferenssystemet för utvecklingsländer. Förhands- och efterhandsbedömningar av konsekvenserna för mänskliga rättigheter och miljö bör användas i förhandlingsprocessen, med deltagande av arbetsmarknadens parter och det civila samhället, och bör täcka en lång tidsperiod för företaget.

2.8 Företag inom den sociala ekonomin och icke-statliga organisationer bör och måste involveras och stödjas, och de kan bidra väsentligt till att miljömålen för ekosystemet för textilier uppnås. Med utgångspunkt i den mängd plast som används vid tillverkning av kläder anser EESK att EU bör överväga att införa en skatt på nya syntetfibrer för att minska användningen av ny plast. Vidare bör man i processerna för reparation, avfallsinsamling, urval och återvinning beakta sektorns lokalisering, regionala och geopolitiska mål samt landsbygdsutveckling.

3. Hållbarhet, cirkularitet och grön omställning

3.1 EESK vill betona att oavsett hur den framtida omställningen till ett mer motståndskraftigt, hållbart och digitalt ekosystem för textilier utvecklas, medför en förlängning av produkternas livslängd större fördelar än återvinning. Kommittén noterar också behovet av att skapa en verklig EU-marknad för sekundära råvaror, och anser att EU kan bli världsledande när det gäller sekundära textilmaterial om återvinningskraven respekteras. Europeiska plattformen för berörda aktörer inom den cirkulära ekonomin ⁽²⁾ kan utgöra ett bidrag till detta.

3.2 EESK ställer sig bakom kravet på ökad spårbarhet och öppenhet när det gäller antalet produkter som stora företag kasserar och destruerar. Vidare uppmanar kommittén medlagstiftarna att stödja kommissionens befogenhet att införa förbud mot destruktion av osålda textilprodukter och att vid behov uppmanra till att donera textilprodukter till missgynnade grupper eller välgörenhetsorganisationer.

3.3 Föreningar av mikroplaster som orsakas av den nuvarande designen av textilier har en betydande inverkan på miljön. EESK stöder kommissionens slutsats att detta främst beror på de nuvarande produktionsprocesserna, särskilt fenomenet "snabbmode".

⁽²⁾ Europeiska plattformen för berörda aktörer inom den cirkulära ekonomin.

3.4 EESK påpekar att företag behöver ekonomiskt stöd för att införa automatiserad sorterings teknik för textilier som inte kan bäras på nytt och för att utveckla förbättrade återvinningsanläggningar, med möjlighet att utforma lokala och regionala återvinnings- och sorteringscentraler. Därutöver måste uppförandet av infrastruktur för reparation av kläder, t.ex. butiker och verkstäder, utgöra en viktig fråga för intressenterna inom sektorn. I detta avseende välkomnar kommittén Euratex initiativ att skapa fem textilåtervinningscentraler ("ReHubs") i närheten av de europeiska textil- och konfektionsdistrikten i syfte att samla in, sortera, bearbeta och återvinna industriellt textilavfall samt textilavfall före och efter konsumentledet. Kommittén anser att det behövs tekniska, miljörelaterade, sociala och energirelaterade standarder för återvunna produkter som bör införlivas och tillämpas på ISO-nivå och införas i internationella handelsavtal.

3.5 Kommittén är bekymrad över att textilavfall kan exporteras som begagnade produkter och anser att detta kräver omedelbara åtgärder på EU-nivå. Effektiva kemikaliekontroller måste genomföras i alla värdekedjor. Vidare efterlyser EESK införande av global bästa praxis för hållbarhet som förutsätter att köpare och varumärkesägare kontrollerar och begär efterlevnad av de tekniska standarderna från CEN, Cenelec och Etsi.

3.6 Kommittén anser att sektorsspecifika och harmoniserade sociala och miljörelaterade regler för offentlig upphandling måste utarbetas i EU för att underlätta gränsöverskridande deltagande och lika villkor, med det slutliga målet att det ska finnas obligatoriska och harmoniserade system i hela EU. En europeisk treparts kommitté som inkluderar arbetsmarknadens parter och det civila samhällets organisationer bör inrättas för att övervaka och stödja sociala och miljörelaterade kriterier vid inköp inom textilsektorn.

4. Konsumenter och digitalisering

4.1 EESK uppmanar kommissionen att utarbeta en konsekvensbedömning med avseende på potentiella förbättringar av märkningen av textilier som tillverkas/säljs på den inre marknaden. Konsumenterna måste garanteras skäligen tillgång till information om reparationspoäng, spårbarhet samt information på den digitala etiketten. Kommittén anser att införandet av omfattande märkningskrav för textilprodukters återvinningsgrad och fotavtryck skulle kunna utgöra ett viktigt incitament för konsumenterna att välja mer hållbara textilprodukter.

4.2 EESK anser att en storskalig informationskampanj på EU-nivå kan hjälpa allmänheten att göra välgrundade hållbara val, samtidigt som konsumenterna bör ges incitament att välja kvalitet framför kvantitet, till exempel genom olika mervärdesskattesatser för hållbara respektive ohållbara produkter på den inre marknaden.

4.3 Övervakningen av dessa leveranskedjor förutsätter transparenta och gemensamma delade uppgifter om produkter, återvunna och återanvända komponenter, destruktion av varor, kemikalier som används i produktionsprocessen, produktionsprocessens sociala och arbetsrelaterade inverkan samt miljöpåverkan beträffande varje företag i leveranskedjan. Därutöver är det avgörande att skapa en ram för öppna uppgifter och säkerställa fri åtkomst för konsumenterna, det civila samhället och arbetsmarknadens parter i syfte att förbättra textilsektorns miljömässiga och sociala situation. EESK anser att konsumenternas digitala kompetens måste beaktas och att uppgiftsinnehållet bör riktas till alla intressenter i leveranskedjan. Det är nödvändigt att uppnå rätt balans mellan behovet av öppna uppgifter och skyddet av den industriella äganderätten.

4.4 Kommittén är bekymrad över att mindre än 1 % av världens textilier återvinns till nya textilier (?), och anser att det framtida systemet för utökat producentansvar bör skapa rätt incitament som uppmuntrar till fiber-till-fiber-återvinning av textilier i stället för skenbart cirkulära processer såsom användning av polyester från återvunna plastflaskor.

5. Utbildning och arbetsvillkor

5.1 Kommittén påpekar att mer detaljerad information hade kunnat ges om de sociala aspekterna inom textilsektorn, och det hade varit önskvärt med fler initiativ. Den gröna omställningen måste gå hand i hand med den rättvisa omställningen, och kommittén är besviken över att ytterligare initiativ rörande social dialog och kollektiva förhandlingar inte har tillkännagetts.

(?) Kommissionen – EU:s strategi för textilier.

5.2 En rättvis omfördelning av mervärdet inom leveranskedjorna och mer ansvarsfulla produkter förutsätter förstärkning av kollektiva förhandlingar, minskning av atypiska anställningsformer och tillbörliga kontroller av arbetsvillkor. Utöver sektorns omvandling i riktning mot hållbar produktion och digital teknik finns det ett akut behov av kvalificerade arbetstagare. Jämfört med tidigare år rör sig sektorns behov i riktning mot medel- och högtbildade arbetstagare.

5.3 Sektorn står inför ett allvarligt problem med åldrande arbetskraft, och arbetstillfällena inom textilsektorn bedöms inte som attraktiva av den unga generationen. De flesta arbetstagare inom sektorn är kvinnor, vilket ökar det sociala trycket på ekosystemet. Särskild uppmärksamhet måste ägnas åt landsbygdsaspekter samt småbrukare och deras roll i de globala leveranskedjorna. Kommittén efterlyser särskilda kampanjer i alla medlemsstater som främjar arbetsmöjligheterna inom textilsektorn samt finansieringsprogram för kompetensutveckling och omskolning av den befintliga arbetskraften, i kombination med genomförandet av yrkesutbildnings- och lärlingsprogram i alla medlemsstater i syfte att skapa högkvalitativa arbetstillfällen inom textilsektorn. Finansinstitut bör inkludera sociala villkor i sina resultatstandarder som ett kontraktsvillkor för finansiering.

5.4 Kränkningar av arbetstagarnas rättigheter och arbetsvillkor (otrygga anställningar, svältlöner, bristande hälsa och säkerhet på arbetsplatsen samt tvångsarbete) är fortfarande ett problem, samtidigt som olika frivilliga initiativ (sociala revisioner, globala avtal och uppförandekoder) har visat sig vara otillräckliga. EESK förespråkar uppbyggnad och förstärkning av inspektionsorganens kapacitet, samstämmighet och konvergens mellan inspektionsmetoder och inspektionskriterier, utbildning av inspektörer samt samarbete med arbetsmarknadens parter och det civila samhället både inom och utanför EU. Investeringar för att öka arbetsmarknadsparternas operativa förmåga att övervaka globala avtal, grundläggande rättigheter och arbetstagares rättigheter är av yttersta vikt. En smart användning av sammanhållningsmedel behövs för att bidra till att minska skillnaderna mellan medlemsstaterna och regionerna i EU.

5.5 Mot bakgrund av mycket komplexa och fragmenterade värdekedjor förutsätter vägen mot hållbarhet och sociala rättvisa kompletterande strategier. Asymmetriska maktförhållanden och otillbörliga konkurrensmetoder har banat väg för exploatering av arbetstagare och en produktionsmodell utan hänsyn till miljögränser. EESK anser att det krävs en klagomålsmekanism på EU-nivå och i varje medlemsstat där det civila samhällets organisationer deltar för att säkerställa att strategin genomförs korrekt och att mänskliga rättigheter, arbetstagar rättigheter och miljövillkor respekteras, så att en förödmjukande exploatering av arbetstagare undviks.

5.6 EESK uppskattar det nyligen offentliggjorda förslaget till direktiv om tillbörlig aktsamhet för företag i fråga om hållbarhet⁽⁴⁾, och anser att obligatorisk tillbörlig aktsamhet krävs för alla EU-företag, med särskilt stöd för små och medelstora företags efterlevnad. Vidare efterlyser kommittén stränga åtgärder som förbjuder ekonomiska förbindelser med enheter som använder sig av barnarbete eller inte respekterar anständiga arbetsvillkor i enlighet med ILO:s grundläggande konventioner. Kommittén noterar dessutom de begränsningar rörande fackföreningsverksamhet som förekommer i vissa länder och anser att dessa har lett till arbetsolyckor, hårda och omänskliga arbetsförhållanden, löner motsvarande existensminimum, brist på grundläggande skyddsutrustning osv.

5.7 Föreningsfrihet, rätten att bilda eller ansluta sig till en fackförening och rätten att delta i kollektiva förhandlingar får inte utgöra hinder för arbetstagarna inom textilsektorn. För de EU-medel som investeras i textilsektorn på EU-nivå bör sociala och miljörelaterade kriterier för projektfinansiering införas i bedömningsmallen. På grund av textilsektorns särdrag efterlyser EESK ett särskilt EU-initiativ för att förbättra den sociala tryggheten, arbetsvillkoren, hälsan och säkerheten på arbetsplatsen samt lönerna, med specifik inriktning på textilsektorn, i samarbete med arbetsmarknadens parter, både inom och utanför EU.

6. Finansiering och investeringar

6.1 Kommittén anser att det krävs en integrerad och sammanhängande produktpolitik som åtföljs av starkare bestämmelser, marknadsinstrument och marknadsincitament, nya standarder och lämplig information till konsumenter, tillverkare och andra intressenter för att befästa den europeiska textilsektorns konkurrenskraft och minska dess koldioxidavtryck. Gränsjusteringsmekanismen för koldioxid kan minska risken för koldioxidläckage och säkerställa att miljöavtrycket beaktas fullt ut i importpriset.

⁽⁴⁾ Förslag till direktiv om tillbörlig aktsamhet för företag samt bilaga.

6.2 Övergången till nya hållbara affärsmodeller förutsätter ändamålsenliga strategier beträffande material och design, produktion och distribution, marknadsutveckling, användning och återanvändning samt insamling och återvinning, och måste åtföljas av ökade finansieringsmöjligheter och incitament för lokala producenter att ändra produktionsprocesserna, forska om och införa ny teknik, tillämpa en hållbar avfallshanteringspolitik och utnyttja den stora mängden tillgängliga uppgifter, vid sidan av att främja kulturell kreativitet. EESK erkänner den roll som de kreativa textiltsektorerna spelar när det gäller att skapa innovativa lösningar som påverkar andra sektorer positivt och bidrar till att stärka EU:s konkurrenskraft.

6.3 Klimatåtagandena måste tillämpas på leveranskedjenivå, eftersom varumärkena inte äger de fabriker där produkterna tillverkas. Incitament bör också beviljas företag som är klimatneutrala och använder 100 % förnybar energi. Genom att till fullo utnyttja de särskilda medlen inom ramen för NextGenerationEU kan man bidra till att säkerställa strategiska investeringar, ekonomisk tillväxt samt skapande av välbefinnande och arbetstillfällen, särskilt för små och medelstora företag.

6.4 Sektorn behöver en gemensam europeisk ram och ekonomiskt stöd för att producera hållbara och återvinningsbara produkter av hög kvalitet. Detta kan åstadkommas genom starka investeringar i FoU och storskaliga EU-program som finansierar och stöder samarbete mellan stora företag och små och medelstora företag, med direkt medverkan av arbetsmarknadens parter, den akademiska världen och andra intressenter.

6.5 Införandet av systemet för utökat producentansvar måste åtföljas av inrättandet av tillräckliga insamlingsplatser i alla regioner i alla medlemsstater, även i landsbygdsområden. EESK efterlyser särskilda åtgärder för små och medelstora företag i syfte att förbättra möjligheterna till spårbarhet och öppenhet i leveranskedjan samt för att säkerställa lämplig kontakt med tillverkarna, med särskild hänsyn till mikroföretag och små företag.

Bryssel den 14 juli 2022.

Christa SCHWENG
*Europeiska ekonomiska och sociala kommitténs
ordförande*
